

ตัวชี้วัดคุณภาพเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการดำเนินงาน ทำให้ทราบถึงผลสำเร็จ ช่วยค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งนำมาใช้เป็นแนวทางวางแผนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาเชิงพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพการป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อจากการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมด้านโครงสร้าง ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การทบทวนวรรณกรรมและการสำรวจข้อมูลสถานการณ์ การใช้ตัวชี้วัดคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่างพยาบาลควบคุมการติดเชื้อและพยาบาลไตเทียมที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง รวม 124 ราย ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข รวม 62 แห่ง 2) การจัดทำร่างตัวชี้วัดคุณภาพ โดยการพิจารณาความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง 5 ราย และทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 3) การทดสอบความเป็นไปได้ของตัวชี้วัดคุณภาพ โดยทดสอบในกลุ่มตัวอย่างของขั้นตอนที่ 1 จำนวน 96 ราย 4) การเสวนาเพื่อหาข้อสรุปตัวชี้วัดคุณภาพระหว่างผู้เชี่ยวชาญและพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ จำนวน 38 ราย ใช้ระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือน มีนาคม 2546 ถึงเดือนสิงหาคม 2546 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการจัดหมวดหมู่ข้อมูล

ผลการศึกษา ได้ตัวชี้วัดคุณภาพการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจากการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม 31 รายการ ดังต่อไปนี้ ตัวชี้วัดคุณภาพด้านโครงสร้างประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย และแนวทางการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ การกำหนดบุคลากรรับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ การจัดการทรัพยากรบุคคล การจัดเตรียมอาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ และการจัดงบประมาณสนับสนุน ตัวชี้วัดคุณภาพด้านกระบวนการประกอบด้วย การปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลผู้ป่วย การดูแลสุขภาพผู้ป่วยและบุคลากร การล้างมือ การใช้เครื่องป้องกันร่างกาย การทำความสะอาดและการทำให้ปราศจากเชื้อ การดูแลระบบน้ำบริสุทธิ์ และการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และด้านผลลัพธ์ประกอบด้วย อัตราการติดเชื้อจากการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม และความพึงพอใจต่อการปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ

ตัวชี้วัดคุณภาพที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปประเมินคุณภาพงาน และเป็นแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจากการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม รวมทั้งการตรวจสอบประสิทธิภาพของตัวชี้วัดคุณภาพที่พัฒนาขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานที่มีคุณภาพต่อไป

Quality indicator is a significant tool for evaluating the implementation, indicating the contributing successful factor, problems, and obstacles. It is also used as a guideline for effective planning management. The purpose of this developmental research was to formulate the quality indicators for prevention and control of hemodialysis related to infection including structure, process, and outcome. The study consisted of four steps. The first step was a literature review and current situational analysis through 124 purposive samples of infection control nurses and nurses working in hemodialysis unit, 62 university hospitals and public health hospitals. The second step was development of draft quality indicators validated by the five experts, and the reliability test was 0.82. The third step was feasibility test of quality indicators through 96 samples of step I. The fourth step was the forum of quality indicators refinement by the 38 both in experts and infection control nurses. Data were collected during March 2003 to August 2003, and analyzed by using descriptive statistic and categorization.

The results of this study showed that there were 31 appropriate quality indicators as follows: structure indicators were policy and guidelines for prevention and control, responsible person, personal administration, unit management, provision equipment, and budget support. The process indicators included nursing practice between patients, health care, hand hygiene, the use of protective barriers, cleaning, disinfection, and sterilization, water treatment, and waste management; and the outcome indicators were only hemodialysis concerning infection and satisfaction of personnel.

The results of this study indicate that the indicators could be applicable in the quality assessment and be a guideline for prevention and control of hemodialysis. In addition, these indicators should be confirmed the efficiency, contributing to the quality of care.